

11 juli

Ik kon het niet geloven...

Vol afgrijzen keek ik naar de verroeste grote boomzaag die hij in zijn handen hield. In zijn gehandschoende handen wel te verstaan. Grote, dikke, gele, rubberen handschoenen. Je weet wel, die je voor vieze karweitjes gebruikt als de afwas, goten ontstoppen, spuug van je kinderen of huisdieren opruimen, verven en vast nog veel meer. Nu ik erover nadenk heb ik volgens mij ook nog een paar ergens achterin mijn gootsteenkastje liggen. Waarom gebruik ik die eigenlijk nooit? Het is niet dat die karweitjes nooit in mijn leven voorkomen.

Hoe dan ook, hij had ze aan. In feite trekt hij ze overal voor aan. Voor het schuren van een klein stukje hout, het roeren in een verfpotje, het zagen van een takje, het schoonmaken en zelfs bij het ophangen van de was. En nu hielden die veel te grote gele handschoenen de zaag vast die met enkele bewegingen onze mooie, zo geliefde en gekoesterde druif omzaagt.

Zomaar. In enkele seconden was het gebeurd. Ik stond er daadwerkelijk bij en keek ernaar, niet in staat me te verroeren of iets te doen.

Weg druif.

Weg vijf jaren van vertroetelen, van een klein iel sprietje op laten groeien naar een stoere volwassen plant.

Weg ontbijtjes voor ons huis, onze “colazioni” die we volgens dorpsprincipe vele uren te laat nuttigden, maar die we door de koele schaduw van het bladerdak van de druif ook op de laatste uren van de ochtend nog prima konden uitvoeren, zelfs al brandde de zon in de zomermaanden dan al verzengend heet op de voorkant van het huis.

Weg heerlijke druiventrossen die we allemaal zo graag lustten en waar we halsreikend naar uitkeken. Nou ja... echt weg zijn ze niet. De net kleurende trossen hangen daar nog steeds, net als het mooie dichte dak van bladeren, zacht wiegend in een verkoelend briesje. Zo groen en fris waren de bladeren nog nooit geweest. Waarschijnlijk door het vrij natte voorjaar dit jaar.

‘Puoi accontentarsi adesso!? Ben je nu tevreden?’, hoorde ik mezelf met lage bedrieglijk rustige stem zeggen. In perfect Italiaans realiseerde ik me in een flits met iets van een gevoel van trots. Eigenlijk had ik de laatste tien minuten heel de tijd een voor mijn doen zeer goed Italiaans gesproken. Misschien zou ik eens vaker ruzie moeten maken?

Mijn gedachten werden al snel onderbroken toen hij overeind kwam, de zaag weglegde en ik zijn zelfvoldane gezicht zag. Ergens kan ik me nog vaag herinneren dat ik een woede voelde opkomen die vanuit mijn voeten begon en als een vlaag door mijn lichaam omhoogschoot en voor ik het wist had ik de waslijn met beide handen te pakken en trok hem hard naar beneden.

‘Ecco!! Hier!’, riep ik boos met trillende benen.

Maar dat was een vergissing geweest. Nog voor ik er erg in had stond hij vlak voor mijn neus en hief dreigend zijn grote, gele vuist op om flink uit te halen, me ondertussen allerlei verwensingen toeroepend die ik gelukkig niet allemaal verstond. Het feit dat ik wist dat hij jaren terug iemand het ziekenhuis in had geslagen kwam niet bij me op, maar Guido herinnerde zich het echter wel.

‘Stai lontano, stai lontano!! Blijf op afstand!!’, schreeuwde die tegen Riccardo, terwijl hij me bruusk achteruit duwde. Mijn held! Mijn beheerste, rustige, grappige, soms iets saaie, maar vooral lieve en intelligente Italiaanse lief schréuwde. Hij schreeuwde!

En ik hoorde mezelf ook schreeuwen. Nog steeds in het Italiaans wel te verstaan, maar oh hemel ik kon het niet geloven. Een stemmetje ergens achter in mijn hoofd zei dat Guido me hiervoor had gewaarschuwd toen we het huis gingen kopen.

Burenruzies. Veel voorkomend volgens hem in “case di corte” huizen die in een groepje bij elkaar staan met gemeenschappelijke grond voor de huizen.

Ik was echter niet bezorgd geweest. Ik maakte immers nooit ruzie. En Guido ook niet.

Waarom stonden we hier dan toch op ons allerhardst te schreeuwen om vijf uur `s morgens terwijl het dorp nog lag te slapen?

Terwijl mijn benen zwabberden, niet van angst, want in mijn werk als verpleegkundige in de geriatrie en een poosje in de acute psychiatrie had ik heus wel agressie meegemaakt. Nee, ze zwabberden van onrecht, van frustratie, van boosheid vooral, terwijl mijn hart wel uit mijn borst leek te barsten zo hard klopte het. Ik denk dat ik zelfs mijn vuisten gebald naast mijn lichaam had.

‘Ma cosa sta succedendo? Maar wat gebeurt er?’, klonk opeens een zachte, vriendelijke stem achter ons.

Daar ging mijn illusie dat misschien, héél misschien, de inwoners van de omringende huizen van het dorpje gewoon door ons tumult heen hadden geslapen. Guido (de andere Guido in Moralba) en zijn zwager van wie we zijn naam niet wisten stonden haastig maar keurig aangekleed achter ons. Vóór de kinderen die in een stille frontlinie verderop stonden toe te kijken.

We zouden namelijk voor een paar dagen naar Puglia vertrekken voor onze gezamenlijke minivakantie samen. In werkelijkheid zaten we al allemaal in de auto: Matilde, Guido’s dochter, Ilsa mijn dochter en Sam mijn jongste van bijna zestien. Leah mijn oudste ontbrak voor het eerst dit jaar, nog werkend en het samenwonen uitproberend met haar vriend in ons huisje in Zeeland. Zij zouden de laatste week bij ons aanschuiven.

Zelf zat ik ook al, de tas met eten voor onderweg tussen mijn voeten geïnstalleerd. Nederlandser kon niet. Niks geen perfect geordende en gekoelde Italiaans koelbox met een keurig klaargemaakte lunch erin. Guido moest wel echt veel om me geven om mijn chaotische tassen met erin gegooide zakjes met knabbelgroente, broodjes, koekjes, wat pitten en dergelijke te accepteren. Eten is namelijk overal in de Italiaanse cultuur geïntegreerd en vele van de weinige discussies tussen ons gingen over eten, waarbij Guido me meestal probeerde te overtuigen van het feit dat je echt geen chocola of een koekje voor de maaltijd kan

eten, dat zout ervoor hoorde en zoet erna. Dat in Italië alle ingrediënten traceerbaar waren in tegenstelling tot Nederland (en waar ik niks tegenin kon brengen na het grote paardenvlees alias rundvlees schandaal) en nog veel meer door Nederlanders uitgevoerde, maar door Italianen zwaar verboden etenstaferelen.

Het was toen Guido de voordeur van het huis dichttrok en op weg naar de auto was toen de buurman naar buiten kwam gerend, verbazend snel gezien zijn normale trekkende gang van lopen, roepend dat we de druif nooit meer terug zouden zien.

Ja, wat was er gebeurd...?

Ik was, ondanks dat Ilsa me smeekte om niet te gaan, uit de auto gestapt en was naar Guido en Riccardo de buurman toegelopen die inmiddels al in een gesprek verwickeld waren. Een gesprek kon je het eigenlijk niet noemen, want terwijl Guido probeerde uit te leggen dat we de druif in het najaar zouden gaan verplanten bleef Riccardo maar schreeuwen dat hij weg moest. Ondertussen ook dreigend dat we alle potten met planten kapot terug zouden vinden.

Erop terugkijkend denk ik dat mijn komst er eigenlijk geen goed aan deed. Terwijl we met zijn tweeën Riccardo aan zijn eigen woorden van eerder probeerden te herinneren ging het van kwaad tot erger. Ik had dat met mijn vijfentwintig jaar werkervaring eigenlijk moeten zien, maar ja: 'eigen is anders' zeggen ze niet voor niks. En de druif was immers toch mijn vierde kind zoals de kinderen altijd plagend zeiden?

'Hij heeft onze druif afgezaagd', wist ik met een dichtgeknepen keel verslagen uit te brengen.

'Ma no!!', riep de andere Guido die in zijn vrije tijd pianist en dirigent van het plaatselijke gelegenheidskoortje was geschrokken uit.

'Però sì, hij heeft het toch gedaan', piepte ik. Van mijn krachtige stem van even tevoren was niets meer over en tot mijn ergernis voelde ik tranen branden.

'Ma cosa hai fatto? Maar wat heb je gedaan?', vroeg de zwager zonder naam met zachte doch net zo geschrokken stem als Guido zijn zwager, terwijl hij de stam van de druif vastpakte die, geamputeerd van zijn stok en wortels, zachtjes in zijn hand heen en

weer bewoog.

‘Ma è bella!! È bellissima, guarda... Ze is zo mooi, ze is prachtig, kijk.’, vervolgde hij en hij streelde liefkozend de blaadjes, Riccardo ondertussen verwijtend aankijkend. God, ik hield op slag van die man.

‘Ja, ze wás mooi. Maar nu is ze dood’, prevelde ik, een snelle traan wegvegend.

Riccardo was het dit keer voor het eerst helemaal met me eens.

‘È fatto. Het is gedaan’, zei hij zijn schouders ophalend alsof hij wilde zeggen: niks meer aan te doen. Zonder ook maar een spoortje berouw. Ik meende zelfs triomfantelijkheid in zijn stem te horen. Wat hij erger leek te vinden was de gebroken waslijn. Hij was al bezig om de uiteinden aan elkaar te knopen voor ik klaar was met een andere gênante traan weg te vegen. Het ging niet helemaal goed zag ik, waarschijnlijk door zijn veel te grote gele dikke rubberen handschoenen die hij nog aanhad. Met een klein gevoel van triomf richtte ik me weer tot Guido, Guido en de naamloze zwager. Ik zag hoe de twee aandachtig luisterden naar mijn Guido, begripvol knikten, hun magere gezichten ernstig. De afgezaagde druif was hier, zo merkte ik tot mijn opluchting, ook voor hen een serieuze zaak, misschien nog meer als de bedreiging mij te slaan, hoewel ze ons wel adviseerden om naar de lokale “carabinieri” de politie te gaan om aangifte te doen.

Mijn gedachten dwaalden af naar zo’n anderhalve week geleden. Ik was met Ilsa en Sam een dag eerder `s morgens aangekomen vanuit Nederland na een voorspoedige nachtelijke autorit. Altijd als ik hier weer aankwam kon ik niet geloven dat dit echt ons huis was.

Ongeveer zes jaar geleden hadden Guido en ik het vrij spontaan gekocht. Om een huis van ons tweeën te hebben, voor gasten, familie, vrienden. Het stond voor zo’n klein bedrag te koop dat we snel een afspraak met de makelaar hadden gemaakt om het huis te bezichtigen. Was ik al enthousiast geweest bij het zien van de foto’s, vooral die van de keuken met grote schouw en het schitterende licht dat door de kleine ramen schilderachtig binnenviel; in het echt was het zelfs nog beter!